

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายล้มละลาย: ศึกษากรณีลูกหนี้ ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้
ชื่อผู้เขียน	ศิวินันท์ วณิชชากุลจิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายล้มละลาย: ศึกษากรณีลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้ โดยศึกษาถึงหลักการเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส และแนวทางการร่างกฎหมายล้มละลายข้ามชาติของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL) และวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกรณีลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาคดีลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้ เนื่องจากกฎหมายล้มละลายในปัจจุบันที่ใช้บังคับอยู่นั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังมีอุปสรรคสำคัญในการลดมูลค่าทรัพย์สินของลูกหนี้และเป็นกระบวนการที่บังคับให้ลูกหนี้ต้องดำเนินการตามกฎหมายล้มละลายเพียงอย่างเดียว ขณะที่แนวคิดกฎหมายล้มละลายยุคใหม่มุ่งหมายพัฒนาไปสู่เส้นทางของการแบ่งแยกความสามารถในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้กับการใช้ศักยภาพที่ลูกหนี้มีความรู้อยู่นั้นไปดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการใด ๆ ของผู้อื่น ดังนั้นกฎหมายล้มละลายในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกาและประเทศภาคพื้นยุโรปหลายประเทศจึงมุ่งสู่กระบวนการที่เพื่อจัดการชำระสะสางหนี้สินของลูกหนี้ตามสภาพและฐานะที่มีอยู่ เพื่อที่ศาลจะได้มีคำสั่งแบ่งปันทรัพย์สินของลูกหนี้ภายใต้กระบวนการของกฎหมายล้มละลายจนเสร็จสิ้น

จากการศึกษาพบว่าปัจจุบันพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายของลูกหนี้ คือ “ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว” ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 8 จากหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับมาอย่างยาวนานดังกล่าวจึงทำให้ก่อให้เกิดปัญหาในการสืบพยานหลักฐานและการต่อสู้คดีในคดีที่ไม่จำเป็นและปัญหาในด้านอื่น ๆ ตามกระบวนการของกฎหมายล้มละลายเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของ

คดี เช่น มูลเหตุและหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีล้มละลาย คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ทรัพย์สินอันแบ่งได้ในคดีล้มละลาย เมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางของการร่างกฎหมายล้มละลายข้ามชาติของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL) กลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมายจารีตประเพณี และกลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร พบความสอดคล้องในระดับหนึ่งก็คือ มีการนำ “การไม่สามารถชำระหนี้ของลูกหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ” มาใช้เป็นเกณฑ์ประการหนึ่งประการเดียวหรือร่วมกับเกณฑ์อื่นในเงื่อนไขของการเริ่มคดีล้มละลาย

ดังนั้น จึงนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายล้มละลายเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกหนี้ที่อาจถูกฟ้องล้มละลายได้ โดยปรับเปลี่ยนคุณสมบัติจากคำว่า “มีหนี้สินพันล้านตัว” เป็น “ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้” เพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นเรื่องคุณสมบัติของลูกหนี้ลดลงอันเป็นการช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีไปได้มากและเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดหลักของกฎหมายล้มละลายสมัยใหม่ แนวทางของการร่างกฎหมายล้มละลายข้ามชาติของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL) ควบคู่กับหลักกฎหมายในประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามีกฎหมายล้มละลายที่ทันสมัยและสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อสันนิษฐานเพื่อให้มีความเหมาะสมกับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย